

مدیر مسئول: علیرضا منگلی نسب
 جانشین سردبیر: صادق جعفری نژاد
 صفحه آرا: محمود مشهدی علیپوری
 ویراستار: صادق جعفری نژاد
 هیئت تحریریه: حمیدرضا بخشنده، محمود
 مشهدی علیپوری

دادگر

سال پنجم / شماره بیست و سوم / مهر ۱۴۰۲

العلم حياه الإسلام و عماد الإيمان و من علم علما أتم الله له أجره و من تعلم فعمل علمه الله ما لم يعلم؛ علم حیات اسلام و ستون ایمان است و هر که علمی بیاموزد خدا پاداش او را کامل کند و هر که تعلیم گیرد و عمل کند خدا آنچه نمی داند به او تعلیم دهد.

ای کاش وقتی ترم اول بودم، می دانستم

حمیدرضا بخشنده

دبیر روابط عمومی
 دانشکده

استنباط حکم و راه حل از قانون یاد داده می شود. این یادگیری با نشستن سر کلاس، خواندن کتاب و عمیق شدن بر موضوعات حاصل می شود. یعنی معمولاً کلاس نیامدن و خودخوانی دروس، آن نتیجه ای که باید را نمی دهد. معمولاً هم از ترم ۴ به بعد دروسی که امکان جمع کردن آن ها به صورت شب امتحانی نباشد، بیشتر می شود.

از اساتید حداکثر استفاده را بکنید

همه جا اساتید خوب و بد دارد. اساتید خوب را سعی کنید با پرس و جو پیدا کنید و در انتخاب واحد برای انتخاب کردن آن ها بچنگید! - چون معمولاً کلاس اساتید خوب چه از لحاظ تدریس و چه از لحاظ نمره دو دقیقه بعد از شروع انتخاب واحد پر می شود - و از آن ها نهایت استفاده را ببرید. حق استاد خوب را باید با ادب و احترام، سوال پرسیدن و مطالعه پاسخ داد. سوال خوب استاد را به وجد می آورد. وقتی استاد با تجربه و چیره دست به وجد می آید، نکاتی را می گوید که در طی این سال ها ذره ذره به دست آورده. این آورده طلای خالص است و در هیچ کتابی پیدا نمی شود.

نیاز به تنظیم گری و قاعده گذاری داشته باشد، نیاز حقوق دان در آنجا احساس می شود.

واحدهای درسی

خیلی این بخش و بخش بالا را بسط ندادم و نمی دهم. چرا که ما نه در سطحی هستیم و نه جرئت آن را داریم که نان اساتید درس «مقدمه علم حقوق» را آجر کنیم. اما به طور کلی واحدهای درسی حقوق در چهار بخش حقوق خصوصی (رابطه بین اشخاص)، حقوق جزا (حقوق جرم و مجازات ها)، حقوق عمومی (رابطه بین شخص و دولت) و حقوق بین الملل (رابطه اشخاص و دولت ها در سطح خارجی) تقسیم می شود.

در ترم اول قرار است که تازه بذر چپستی

رشته ها آدم را تغییر می دهند!

رشته های دانشگاهی معمولاً روی افراد آن رشته تاثیر می گذارد و وجه اشتراک افراد آن رشته را زیاد می کند. این وجه اشتراک هم ویژگی های مثبت است و هم منفی. در حقوق محاسبه گری عمل و عکس العمل، دقت در گفتار و کلام، روحیه بحث و مجادله، گاهی به دلیل سر و کار داشتن با جرم و مجازات، نگاه نامثبت به اتفاقات و مردم در دانشجویان ایجاد یا تقویت می شود. این ها را گفتیم که بگوییم که به عنوان کسی که بعداً می تواند با قلمش و حرفش تغییرات زیادی در زندگی مردم ایجاد کند حواسمان جمع شود، که اخلاقیات منفی مان چیست که دنبال اصلاح کردن آن باشیم و اخلاقیات مثبت را هم تقویت کنیم.

حقوق در ذهن کاشته شود. برای همین بیشتر درس های عمومی برای بچه ها انتخاب می شود تا دروس «مقدمه علم حقوق»، «کلیات حقوق جزا»، «حقوق اساسی ۱» و «مدنی ۱» با دقت و توجه بیشتری خوانده و گذرانده شود.

درس خواندن به سبک حقوقی

رشته های انسانی معروف هستند به حفظی بودن. اما رشته حقوق متاسفانه یا خوشبختانه حفظی نیست. ما مجبور به حفظ کردن مواد قانونی نیستیم چه در امتحان چه در دنیای واقعی. اما این کارمان را ساده نمی کند. بعضی از پرونده ها یا سوالات امتحانی حتی اگر قانون هم جلویمان باشد، قابل حل نیست! در کلاس های حقوق، روش حل مسئله یاد داده می شود. طریقه

نمی دانم شما از قبول شدن در دانشگاه علامه خوشحال هستید یا خیر. اما من خودم دقیقاً روزی که جواب انتخاب رشته آمد را یادم هست. نماز صبح را خوانده و نخوانده از هول و ولا، نتیجه را در سایت چک کردم. سنگ روی یخ شدم... دانشگاه علامه؟! خیلی برایم سنگین آمده بود. با همین رتبه من، یکی از هم مدرسه های هایم سال قبل دانشگاه شهید بهشتی قبول شده بود!!!

دیگر به هر ترتیب بعد از تمام شدن حیرت مان، قسمت را قبول کردیم. گفتیم ما که هر چه قدر توانستیم تلاش کردیم و دیگر هر چه شد، قسمت بوده. مهم این است که تن مان سلامت است. با این اوصاف و شرایط هیچ وقت فکر نمی کردم که روزی فرا برسد که من هر روز خدا را شکر کنم که علامه قبول شدم! حالا این ها را گفتیم که بگوییم اگر خوشحالید که علامه قبول شده اید، بیشتر خوشحال باشید و اگر مثل من سنگ روی یخ شده اید، ناراحت نباشید؛ علامه با اینکه خیلی مانند

تهران و بهشتی قابلیت پز دادن به فامیل نا آشنا به فضای آکادمیک را ندارد، بدانید که آرام و بی سر و صدا، در حال دانشگاه های دیگر است.

ما چون در فضای کرونا وارد فضای دانشگاه شدیم، تقریباً ۸۷ ماهی وقت داشتیم تا با پرس و جو از افراد مختلف، اطلاعاتی دست و پا شکسته به دست بیاوریم. بعد از ۱ سال تجربه حضوری هم، این اطلاعات به مرور کامل تر شد. در این متن سعی می کنم در حد توان، جوهره اطلاعات مربوط به رشته و دانشکده در این ۲ و اندی سال را خدمتان بازگو کنم.

ماهیت حقوق

حقوق علمی است که روابط بین اشخاص (اعم از حقیقی و حقوقی) را تنظیم می کند. این یعنی هر جا در هر زمان و مکانی که رابطه ای بین اشخاص وجود داشته باشد که آن رابطه هم

تجربیات استاد

راهنمایی های استاد عباسعلی رهبر برای جدید الوردی های علوم سیاسی

محمود مشهدی علیپوری

دبیر فرهنگی دانشکده

می‌خواند آن است که هر موضوعی را عمیق تر بشناسد. دانشجوی علوم سیاسی باید کنش‌گری سیاسی انجام بدهد اما لازمه کنش‌گری سیاسی، فهم عمیق و صحیح و کامل سیاسی است نباید کنش‌های افراد علوم سیاسی خوانده مانند زمانی بشود که عده ای صبح بر مصدق درود می‌فرستادند و شب مرگ او را می‌خواستند! دانشجوی علوم سیاسی باید در فضایی بالاتر از گرد و غبارها به بینش سیاسی برسد.

آینده شغلی علوم سیاسی را چطور ارزیابی می‌کنید؟

دانشجویانی که در رشته‌های نظری تحصیل می‌کنند معمولاً با موانع شغلی روبرو هستند. این موانع را می‌توان به چند طریق از بین برد: اول می‌بایست خوب درس خواند و کتاب‌های مختلف و گوناگون را مطالعه کرد تا به فهم عمیق سیاسی رسید و در کنار آن مهارت‌های اشاره شده را پیگیری کرد. امروزه اگر حتی شخص دکتری داشته باشد اما مهارت نداشته باشد، به دردی نمی‌خورد.

نگاه بین رشته‌ای نیز از اهمیت فوق العاده‌ای برخوردار است یعنی دانشجوی می‌بایست متناسب با ذائقه و سلیقه خود از این نگاه بین رشته‌ای هم استفاده کند. مثلاً از ترکیب روانشناسی و علوم سیاسی استفاده کند یا از ترکیب مدیریت و علوم سیاسی.

آخر هم تمرین نوشتن و نوشتن و نوشتن است! با انجام اینگونه فعالیت‌ها دانشجوی علوم سیاسی می‌تواند در دانشگاه‌ها یا مدارس تدریس نماید یا در پژوهشگاه‌ها و موسسات پژوهشی به تحقیق و پژوهش و اظهار نظر علمی بپردازد. علاوه بر آن، دانشجوی علوم سیاسی می‌تواند در بخش‌های اجرایی امور سیاسی و بین الملل هم ورود کند.

حوزه‌های مختلف وارد بحث کتابخوانی شوند. ابتدا نمی‌گوییم حداقل یک کتاب اما هفته‌ای یک مقاله را باید مطالعه کنند، تا اشراف اجمالی به موضوعات پیدا کنند.

در علوم سیاسی بحث دیگری به نام کاربردی کردن دروس وجود دارد. در لیسانس باید مهارت‌های خود را ارتقا دهند. صرف گذراندن دوره لیسانس ایجاد مهارت نمی‌کند. مهارت‌هایی همچون ویراستاری، نحوه استفاده از برنامه‌های تحلیلی، یادگیری زبان خارجی. برای همین باید در دوره‌ها شرکت کنند و مطالعه داشته باشند تا جنبه نظری و جنبه عملی در کنار یکدیگر رشد کند. علوم سیاسی به دلیل نظری بودن تا وقتی بازنمود عملی پیدا نکنند، به درد نمی‌خورد.

در دست نوشته تان به بحث خودکنترلی، حفظ انگیزه و انعطاف پذیری به عنوان ویژگی دانشجوی موفق اشاره کرده بودید ...

بینید مثلاً شخص، تازه وارد دانشگاه شده است و یک اتفاقی در ایران یا جهان می‌افتد. او هم سریع بر اساس نظرات خودش شروع می‌کند به کنشگری. چون در فضای علوم سیاسی متر که وجود ندارد. لذاست که باید خود کنترلی داشت تا سیاست زده نشد. یعنی مقلد افراد و نظرات سیاسی که نمی‌دانیم درست هست یا خیر نباید شد. گاهی باید متانت به خرج داد تا ابعاد بیشتری از موضوع آشکار شود. نباید اجازه داد احساسات خود و جامعه بر ما غالب شود.

مثل معروفی هست که می‌گوید پدر عیسی رفت بازار، مرغ برداشت و خورد. عده ای اعتراض کردند که پدر عیسی که غذا نمی‌خورد! اما واقعیت این بود که حضرت عیسی اصلاً پدر نداشتند!

با این اوصاف که شما می‌فرمایید گویی که وظیفه و کنش‌گری دانشجوی علوم سیاسی با سایر دانشجویان متفاوت است...

بله. بالاخره هر علمی دارای هدفی ذاتی است. پس قاعدتاً انتظارات از کسی که علوم سیاسی

خدمت دکتر رهبر رسیدیم برای آنکه قدری بر ایمان از حال و هوای رشته علوم سیاسی و بایدها و نبایدهای آن بگویند. ایشان به صورت خلاصه فهرستی شامل ملزومات اولیه دانشجوی بودن را بر ایمان فرستادند. بعضی از موردهای آن فهرست بر ایمان جذاب تر آمد. سعی کردیم با مصاحبه آن نکات را بیشتر شرح دهیم. باشد که مورد استفاده دوستان باشد!

برایمان نوشته بودید که تحصیل در دانشگاه با مدرسه تفاوت دارد. کمی بیشتر توضیح می‌دهید؟

در مدرسه با دانش آموز سر کار داریم ولی در دانشگاه با دانشجو. اما متأسفانه بسیاری از دانشگاه‌های ما در حال پرورش دانش آموز هستند؛ یعنی اساتید یک یا دو کتاب معرفی می‌کنند و همان را هم تدریس می‌کنند و دانشجو در انتهای ترم همان را می‌خواند و تمام. در حالی که دانشجو باید به دنبال کسب و جستجوی دانش باشد و سعی کند تا به فهم عمیقی در رشته تحصیلی برسد. دانشجو نباید به یک یا دو کتاب بسنده کند. دانشجو باید غرق در کتاب‌ها بشود. باید خودش شروع به مطالعه مقالات کند. دانشجو باید خودش، خودش را به لحاظ کمی و کیفی ارتقای علمی بدهد. حل چالش‌های فکری یکی دیگر از تفاوت‌های موجود میان مدرسه و دانشگاه است. دانشجو در این دوره به دنبال تعارضات و ضد و نقیض‌ها می‌رود، دل را به دریا می‌زند. به دنبال جست و جوی نظرات موافق و مخالف می‌رود.

چون به مطالعه فراتر از کلاس هم اشاره کردید. لازمه و اهمیت مطالعه فرادرس در علوم سیاسی را بیشتر تشریح بفرمایید.

در رشته علوم سیاسی خیلی مهم است که دانشجو حداقل با سایت‌های معتبر علمی آشنا باشد؛ پژوهشگاه علوم انسانی، سایت جهاد دانشگاهی و همچنین مجلات دانشگاه‌ها همچون دانشگاه علامه طباطبایی یا دانشگاه تهران. بچه‌ها برای شروع باید با مقالات مطالعات خود را شروع کنند و بعد با کمک اساتید در